

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

SEPTEMBRIE 2019

MEȘTEȘUGURILE ADUSE ÎN FAȚA PUBLICULUI

Newsletter nr. 3

Conferința Meșteșugarilor

Meșteșugurile tradiționale vor fi aduse în fața publicului larg în cadrul Conferinței Meșteșugarilor, ce va avea loc în data de 16 octombrie 2019 la Hotel Minerva, București.

Conferința, organizată în cadrul proiectului „Politică publică pentru meșteșugul tradițional”, are drept scop atragerea atenției opiniei publice cu privire la necesitatea de reglementare a domeniului de activitate specific meșteșugarilor tradiționali prin propunerea legislativă intitulată „Legea meșteșugarilor tradiționali din România”, necesitatea susținerii acestei inițiative și beneficiile pe care acest sector le poate aduce în societate, dar și scopul de a prezenta rezultatele proiectului.

Finalul conferinței va fi marcat de o sesiune de „Ucenicie la minut” care va consta în prezentarea unor ateliere demonstrative de meșteșug tradițional susținute de meșteșugari de etnie roma.

ÎN ACEST NUMĂR:

Conferința Meșteșugarilor

01

Povestea meșteșugarilor rome

02 - 03

Propunerea legislativă „Legea meșteșugarilor tradiționali din România”

03

POVESTEA MEȘTEȘUGURILOR ROME

La fel ca toate meșteșugurile tradiționale din România, și meșteșugurile rome sunt marcate de economia de tranziție. Cei mai mulți meșteșugari se regăsesc în zonele rurale, acesta fiind mediul în care piața de desfacere s-a păstrat mai multă vreme, aici practicându-se încă și diversele tipuri de troc.

Studiul despre meșteșugurile rome realizat în cadrul proiectului „Romano Cher – Casa Romilor” coordonat de KCMC ne arată că există o multitudine de meșteșugari rome, împărțiți pe categorii: căldărarii, ceunarii, fierarii, tinichigii, argintarii, cărămidarii, rudarii, lingurarii, împletitorii, florarii, hămurarii, sitarii, căciularii, lăutarii.

Căldărarii, de exemplu, sunt cei care prelucrează materiale de tipul foilor de cupru, tablă galvanizată, aluminiu, aramă, fontă și inox producând din acestea diverse produse utile pentru uzul casnic în sensul preparării hranei: cratițe, tigăi, ibrice etc., dar și pentru alte scopuri: burlane, găleți, cazane. Aceștia își lucrează produsele numai prin bătăi de ciocan pe nicovala prinsă în pământ, singura modalitate prin care își pregătesc materialele fiind încălzirea acestora la o forjă.

Ceunarii, în schimb, lucrează cu metale neferoase, preponderent fiind aluminiul. Aceștia realizează produsele prin topirea aluminiului și modelarea acestuia în forme lucrate tot de ei. Întregul proces poate dura undeva la 5 ore, numai topitul întinzându-se pe un interval de 2-3 ore.

Fierarii sunt cei recunoscuți pentru activitățile de tipul potcovitului, ferneriei, lăcătușeriei, tot ei fiind și cei care folosesc o gamă mai largă de unelte. Pe lângă ciocan și nicovală, aceștia mai folosesc și clești, menghine, cuie etc. și, mai mult decât atât, s-au și adaptat procesului modernizării prin utilizarea unor unelte noi: aparat de sudură, flex pentru tăiat etc.

Dintre romii care prelucrează diverse materiale sub această formă, cei percepuți ca meseriași de înaltă clasă au ramas argintarii, aceștia lucrând cu materiale prețioase - aur, platină, argint - sau înlocuitoare ale acestora. În general, confecționează obiecte de podoabă de diverse feluri și forme, însă și obiecte de artă decorativă sau obiecte de cult, iar uneltele sunt reprezentate de nicovală, ciocan, foarfecă, clește, pensetă, lampă de sudat, pilă.

Romii însă lucrează și cu alte materiale precum: pământ, lemn, stof, papură, răchită sau mesteacăn, piei / blănuri de animale. Căramidarii, de exemplu, sunt cei care, așa cum denotă și numele, produc cărămizi de diverse dimensiuni prin folosirea de materii prime precum pământ, nisip și apă. Ca și în cazul olăritului, și în cazul fabricării cărămizilor, pământul trece prin etape de dospire, frământare, modelare, uscare și ardere, iar meseria de căramidar presupune, de asemenea, un efort fizic mare și lucru în condiții destul de grele.

Prelucrarea lemnului în rândul meșterilor de etnie roma este realizată de rudari și lingurari, primii fiind cei care produc de obicei blide, farfurii, scafe, ceace, donițe, maiuri de bătut rufe, coveți, cupe, platouri, piese de mobilier (cufere, mese, scaune, dulapuri, leagăne), iar cei din urmă, după cum rezultă și din denumire, linguri.

Rudarii utilizează pentru realizarea produselor lemn de culoare albă (salcie, paltin, carpen, plop, cireș, fag, frasin), lingurarii folosind cu precădere lemn de salcie, plop, tei, paltin, frasin, prun, cireș. Uneltele folosite de rudari sunt reprezentate, în principal, de topor, bardă, cuțite, mezdrea, scoabă, iar cele folosite de lingurari de scoabă, teslă și fierăstrău. Înainte de a fi prelucrat, lemnul trebuie să fie uscat, proces ce se realizează, în principal, prin afumarea acestuia.

O altă categorie de meșteri de etnie roma este reprezentată de împletitori, acei meșteri care confecționează coșuri, rogojini, lădițe sau măhuri prin prelucrarea stufului, papurii, răchitei sau mesteacănului. Obiectele realizate de aceștia sunt atât pentru uzul casnic, cât și pentru cel în scop decorativ.

Dintre meșterii care lucrează cu pieile și blănurile de animale îi amintim pe hămurari (acei meșteri care confecționează hamurile folosite pentru animale) și căciularii (care produc diverse modele de căciuli cu formă ascuțită sau plată, de bărbați sau de damă, aproape din toate blănurile).

Meșteșugurile rome cu o caracteristică aparte sunt cele practice de florari și lăutari. Tradiționali sunt considerați florarii boldeni, o diferențiere fiind făcută de portul florăreselor și anume fustele lungi și nu foarte largi, basmaua și șorțurile ușor rotunjite cu buzunare.

În ceea ce privește lăutăria, menționăm faptul că aceasta a apărut în România la sfârșitul secolului al XVIII-lea, când au fost menționate breslele de lăutari. Lăutarii cântă, de obicei, la mai multe instrumente și se organizează în formații sau tarafuri, însă preferă ca acestea să fie formate din membrii familiei și rude apropiate.

Propunerea legislativă „Legea meșteșugarilor tradiționali din România”

Și în cazul practicării meșteșugurilor rome se întâlnesc dificultăți în procurarea materiilor prime, posibilități reduse de distribuire a produselor, fiscalitate greoaie etc.

Prin urmare, se dovedește necesară, încă o dată, reglementarea domeniului meșteșugurilor tradiționale.

În perioada 3 septembrie - 26 septembrie 2019 în cadrul proiectului „Politică publică pentru meșteșugul tradițional” s-a derulat consultarea online pe marginea propunerii legislative intitulată „Legea meșteșugarilor tradiționali din România”, consultare ce a avut scopul de a colecta de la persoanele, organizațiile și instituțiile interesate de domeniul meșteșugurilor tradiționale propuneri și recomandări cu privire la propunerea legislativă menționată mai sus în vederea îmbunătățirii acesteia. Concluziile consultării au fost integrate în propunerea legislativă, urmând ca în perioada imediat următoare să fie abordate diverse partide parlamentare în vederea susținerii acesteia.

ASOCIAȚIA CENTRUL ROMANO DE STUDII ȘI DEZVOLTARE SOCIALĂ

Website: www.crsds.ro

Facebook:

www.facebook.com/mesteshukar.traditional/

E-mail: contact@crsds.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Titlul proiectului: Politică publică pentru meșteșugul tradițional

Codul proiectului: 112220

Denumirea beneficiarului: Asociația Centrul Romano de Studii și Dezvoltare Socială

Data publicării: Septembrie 2019

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material distribuit gratuit